

PROPOSTA DE LEI DE DEREITOS LABORAIS DOS XORNALISTAS

Preámbulo(*)

As condicións laborais dos xornalistas profesionais estragouse seriamente nos últimos anos. As tendencias desrreguladoras no ámbito laboral, a aparición de novas técnicas de traballo e a proliferación dos Licenciados en Xornalismo saídos das cada vez máis numerosas Facultades de Ciencias da Información, foron factores que incidiron en maior inestabilidade, máis baixos salarios, abuso das distintas figuras de contratos en prácticas e de aprendizaxe, longas horarias e degradación xeral dos dereitos dos traballadores.

O fenómeno ten incidencia máis alá dos profesionais afectados. En efecto, a independencia dos informadores é condición para que estes exerzan a función pública ó servizo do dereito dos cidadáns a ser informados. **A independencia supón unha garantía de calidade informativa e un contrapeso ó poder dos grandes grupos informativos, cuxa titularidade encóntrase cada vez máis concentrados.** Mamente pode pensarse nun exercicio con independencia do xornalismo cando se carece duns mínimos dereitos e estabilidade laboral.

A situación é especialmente grave entre os que se coñece como **colaboradores "á peza"**. Estes profesionais traballan ó servizo dunha ou varias empresas e realizan os encargos informativos destas conforme ás súas directrices. Non deben confundirse cos denominados no mundo anglosaxón "free-lancers" ou "stringers", profesionais que pola súa propia conta e risco realizan informacións que ofrecen para a súa compra ós medios. No caso dos xornalistas "á peza" existe unha relación habitual e unha provisión constante, ás veces diario, de informacións previamente encargadas ou realizadas conforme un acordo previo, escrito ou verbal, e aínda que non se encontran fisicamente integrados na estrutura organizativa da empresa (Redacción), realizan a súa tarefa -insistimos- baixo as indicacións e o control último do empresario informativo. Esta figura é cada vez máis frecuente, dada a necesidade dos medios de cubrir ámbitos xeográficos ou especializados máis amplos e dadas as presentes posibilidades de transmisión e teletrabaja. Para paliar a súa actual desprotección regúlase este suposto como relación laboral especial, coa consecuencia da súa inclusión no Réxime Xeral da Seguridade Social.

Artigo 1

Son xornalistas aqueles profesionais que teñen por ocupación principal e remunerada a obtención, elaboración, tratamento e difusión por calquera medio de informacións de actualidade, en formato literario, gráfico, audiovisual ou multimedia. As condicións de traballo dos xornalistas profesionais rexeranse polos correspondentes Convenios Colectivos. A súa remuneración non poderá ser en ningún caso inferior á establecida no Convenio para os titulados universitarios.

Artigo 2

Os estudantes en prácticas e bolseiros non poderán ocupar postos de traballo estruturais propios das Redaccións ou Departamentos Informativos. Sexa cal sexa a forma xurídica que adopten, os convenios que regulen esta relación terán natureza formativa. A supervisión desta formación correrá a cargo dun titor. Estudantes e bolseiros non poderán superar o 10% do cadro da respectiva Redacción ou Departamento Informativo.

Artigo 3

Son xornalistas á peza aqueles profesionais que teñen por ocupación principal e remunerada a obtención, elaboración, tratamento e difusión por calquera medio de informacións de actualidade, en formato literario, gráfico, audiovisual ou multimedia, en virtude de encargo regular dunha ou varias empresas e seguindo as instrucións básicas das mesmas.

Artigo 4

O traballo dos xornalistas á peza ten a consideración de relación laboral de carácter especial, conforme o previsto no art. 2.1 i) do Estatuto dos Traballadores. Esta relación especial poderá concluírse polas empresas con xornalistas profesionais para satisfacer as necesidades esporádicas de información sobre un tema ou zona específica.

Artigo 5

Esta relación laboral deberá concluírse por escrito. No correspondente contrato faranse constar o tipo de traballo contratados, as directrices xerais ás que se someterá o xornalista, a remuneración prevista para os distintos tipos de encargo e os responsables editoriais que dirixirán o seu traballo, así como o prazo de vixencia do contrato.

Este traballo poderá ser regulado polas partes no ámbito da negociación colectiva co obxecto de acomodar no posible a situación destes traballadores ós dos xornalistas integrados na Redacción.

En ningún caso poderán estes colaboradores á peza ocupar postos de traballo estruturais. Se a empresa incumprise esta norma, o colaborador á peza incorporárase como traballador de cadro. (O número de colaboradores á peza non superará o 10% dos xornalistas do cadro).

Artigo 6

As empresas informativas non poderán esixir a exclusividade dos servizos dos xornalistas á peza. A presenza dunha cláusula deste tipo no contrato ou a esixencia de feito de tal exclusividade comportará a existencia dunha relación laboral ordinaria sometida ós correspondentes convenios colectivos.

Artigo 7

Os xornalistas á peza integraranse ó Réxime Xeral da Seguridade Social. A estes efectos calcularase o salario real polo percibido como media durante os doce primeiros meses de contrato. Estes traballadores quedarán incluídos no Grupo I. No caso de prestar servizos a distintas empresas informativas, as cotizacións empresariais se prorratarán entre estas.

Proposta do Foro de Organizacións de Xornalistas. Marzo 2001

(*) O presente Preámbulo expresa os motivos da proposta e ben puidese servir de base para Lei que se propón.